

Mem o

Provinciaal Waterprogramma 2022-2027 en Omgevingsverordening Limburg

Annotatie voor het spreekrecht statencommissie Provincie Limburg

Datum: 25 november 2021

Opsteller: Monique Pakbier

Zaaknummer: 640454

Aan: Statencommissie Provincie Limburg

Doel: Spreekrecht tijdens statencommissie

Bijlage: -

Inleiding

De gemeentes Eijsden-Margraten heeft namens de gemeentes van het samenwerkingsverband Maas en Mergelland een zienswijze ingediend op het ontwerp Provinciaal Waterprogramma 2022-2027. Naast de genoemde gemeente zijn de gemeentes Maastricht, Meerssen, Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul ook lid van het Waterregio Maas en Mergelland.

Ook hebben gemeentes een zienswijzen ingediend op de Omgevingsverordening Limburg

Het Provinciaal Waterprogramma 2022-2027 en Omgevingsverordening Limburg ligt momenteel ter besluitvorming voor.

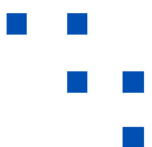
Uit de Nota van zienswijzen van beiden plannen blijkt dat de ingediende zienswijzen maar tot beperkte aanpassingen van het Provinciaal Waterprogramma 2022-2027 en Omgevingsverordening Limburg heeft geleid.

Gelet op de waterramp van juli jl. betreuren de Maas en Mergelland gemeentes dit. In het kader hiervan is in het Stuurgroep overleg Maas en Mergelland van 13 okt. 2021 afgesproken dat de Maas en Mergelland gemeentes gebruik zullen maken van het insprekrecht tijdens de statencommissie van 25 november 2021. Vanuit de Maas en Mergelland gemeentes is het wenselijk om het belang van een aantal onderwerpen uit de ingediende zienswijzen nogmaals onder de aandacht te brengen bij de Provincie Limburg. Deze zijn ook onder de aandacht gebracht tijdens de commissievergadering van 3 nov. jl. betreffende de behandeling van het Waterbeheerprogramma 2022-2027 van Waterschap Limburg.

Aandachtspunten vanuit zienswijzen

Beschermingsniveau

In de Nota van zienswijzen geeft de provincie aan dat de ernstige wateroverlast van juli jl. benadrukt dat maatregelen noodzakelijk zijn om schade zoveel mogelijk te voorkomen. Bij het bepaling van de normering en daarmee de hoogte van de bescherming zal altijd een afweging zijn tussen de kosten van de maatregelen, de impact van de maatregelen op andere belangen en de hoogte van de te vermijden schade. Wat de norm ook is er kunnen zich altijd situaties voordoen die die buiten de norm vallen, waarop de beschermingsmaatregelen niet zijn berekend.

In het kader hiervan zal de basisnorm voor overstromingen van onze beken vanuit het watersysteem van Zuid-Limburg 1 keer per 25 jaar blijven met een ambitie om te streven naar 1 keer per 100 jaar.

Wij begrijpen dat voor het beheersen van een watercrisis van juli jl. enorme ingrijpende maatregelen nodig zijn, die mogelijk moeilijk haalbaar en betaalbaar zijn. Het is echter aan onze burgers langs het Zuid-Limburgse watersysteem nog steeds niet uit te leggen dat hun beschermingsniveau 1 keer per 25 jaar is en dat de rest van de Limburgers beschermd worden voor een overstroming vanuit het watersysteem van 1 keer per 100 jaar. Zeker met de ervaring van de wateroverlast van 29-6 en 13-7 en de daarbij optredende schade, ontredde en het wegvallen van het basale veiligheidsgevoel is het vasthouden aan de norm 1:25 een klap in het gezicht van de slachtoffers van de watersnoodramp.

In het kader hiervan zijn wij nog steeds van mening dat voor Zuid-Limburg ook een beschermingsniveau van 1 keer per 100 jaar de basis dient te zijn. Indien uit een kosten-baten analyse blijkt dat dit niet realistisch is dan kan worden overgestapt naar een tussenstap met een lagere norm met een minimaal beschermingsniveau van 1 keer per 25 jaar.

Door de lat hoog te leggen wordt inventiviteit en creativiteit gestimuleerd. Het doel moet niet zijn om met de hakken over de sloot een minimalistisch veiligheidsniveau te halen. We mogen de kansen om met slimme maatregelen een situatie veel veiliger te maken niet missen.

Eigenschappen Limburgs watersysteem

In het Ontwerp Provinciaal Waterprogramma misten wij het onderscheid tussen de Zuid- en Noord Limburgse geomorfologie. Deze verschillen hebben grote invloed op het functioneren van het watersysteem en vraagt in dit kader om een eigen aanpak per gebied.

In de Nota van Zienswijzen is aangegeven dat er inderdaad een verschil in geomorfologie, bodemgesteldheid en omvang bebouwd areaal is tussen Noor/Midden en Zuid-Limburg. Dit is ook opgenomen in het Provinciaal Waterprogramma. Vanwege dit verschil beseft de provincie ook dat infiltratie van regenwater naar de bodem een uitdaging is. In de samen met de stakeholders te actualiseren Voorkeurstabel afkoppelen wordt aandacht aan deze verschillen geschonken en handvatten aangereikt om hiermee om te gaan. Daarnaast gaat de provincie in de planperiode het gesprek aan met gemeenten en Waterschap Limburg om gezamenlijk een aanpak van afkoppelen en infiltreren en het verminderen van de riooloverstorten op de (zeer) kwetsbare beken te formuleren.

Wij waarderen het dat u in de planperiode het gesprek aangaat met de gemeentes en Waterschap Limburg om een aanpak voor het afkoppelen en infiltreren te formuleren en dat de Voorkeurstabel afkoppelen momenteel gezamenlijk wordt geactualiseerd. Mogelijk dat u dit meer kunt opnemen / benadrukken in het Provinciaal Waterprogramma, zodat duidelijk is dat de provincie al aan de slag is of gaat met een maatwerk aanpak per regio.

Verantwoordelijkheid

In de zienswijzen hebben de Maas en Mergelland gemeenten gepleit voor duidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor welk water.

In de Nota van zienswijzen is aangegeven dat het waterschap primair verantwoordelijk is voor overlast uit het regionale systeem (beken en droogdalen die op de Legger zijn aangegeven) en de gemeente voor overlast vanuit het rioelstelsel. Bij wateroverlast vanuit de hellingen wordt de grondeigenaar gevraagd verantwoordelijkheid te nemen.

In het Heuvelland vraagt de bescherming tegen wateroverlast een gezamenlijke, gebiedsgerichte aanpak van alle genoemde partijen. Het project Water in Balans is een goed voorbeeld van een zulke aanpak.

De Maas en Mergelland gemeentes zijn zeker voorstander van een gezamenlijke gebiedsgerichte aanpak, waarbij elkaars belangen gezamenlijk wordt afgewogen. Maar de verwachting dat een derden een verantwoordelijkheid neemt is geen garantie tot succes en borgt ook geen verantwoordelijkheid. Verwachting is dat ondersteuning van overheden noodzakelijk is om deze verantwoordelijkheid van derden te borgen.

De rampen van 29-6 en juli jl. hebben eens te meer duidelijk gemaakt dat een heldere verantwoordelijkheid tussen de vele overheidsinstanties urgent is. Wellicht kan met deze ervaring dit ook nadrukkelijker worden opgenomen in het Provinciaal Waterprogramma. Het maken van smart afspraken tussen gemeenten, het waterschap en derden weerspiegelen de eigen verantwoordelijkheid en komen de slagkracht van de overheid ten goede. Dit geeft duidelijkheid en voorkomt elke keer weer discussie en voorkomt dat burgers onnodig de dupe zijn van onduidelijkheden tussen verantwoordelijkheden van overheden onderling.

Afsluitend

Afsluitend pleiten de gemeenten die verenigd zijn in het Samenwerkingsverband Water Maas en Mergelland voor scherpe kaders in het vast te stellen Provinciaal Waterprogramma en Omgevingsverordening Limburg op de onderdelen:

- Een overstromingsnorm van 1:100 met mogelijk een tussenstap.
- Gevolgen geomorfologische eigenschappen op het waterbeheer beter accentueren.
- Duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling waterbeheer tussen waterschap, gemeenten en borging van verantwoordelijkheid derden met mogelijke ondersteuning van overheden.

Dank u wel.